

„Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi!“

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SAJUNGOS LEIDINYS

2007 sausis

Nr.1(147)

19272007

BUVOME, ESAME, BŪSIME!

LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJŲ SAVANORIŲ SAJUNGA

Iškylus dvasiškis ir iškylus politikas

Justino Staugaičio gimimo 140 metų sukaktis (1866 - 1943)

Justinas Staugaitis gimė 1866 m. lapkričio 14 d. Šakių apskrityje, Naumiesčio valsčiuje, Tupikų kaime. Mokėsi Naumiesčio pradinėje mokykloje, Marijampolės gimnazijoje. 1890 m. baigė Seinų kunigų seminariją ir buvo išventintas kunigu. Nuo 1890 m. kunigavo įvairiose Lietuvos ir Lenkijos vietose. 1906 m. paskirtas pirmuoju Lekėčių klebonu.

1912-1916 m. - klebonas Pakuonyje, vėliau - Aukštosios Panemunės klebonas ir Garliavos dekanas.

Jau seminarijoje išryškėjo pagrindinės J. Staugaičio interesų sritys - Bažnyčios vieta tautos ir valstybės gyvenime, katalikiškų idealų skleidimas. 1905 m. metais iš Lenkijos grįžęs į Lietuvą kunigas iš karto įsitraukė į socialinę bei politinę veiklą: Marijampolėje įsteigė vaikų darželį, 1906 m. įkūrė "Žiburio" švietimo draugiją. Rengė paskaitas, vaidinimus, atidarė dvi pradines mokyklas, mergaičių progimnaziją, steigė bibliotekas, senelių ir našlaičių namus, įkūrė "Žagrės" draugiją. Rūpinosi ir savišvieta - nuo 1911 m. tapo Lietuvos mokslo draugijos nariu. Kaip tvirtina istorikė R. Laukaitytė, J. Staugaičio įžvalgiai numatyti labdaros tvarkymo būdai - specialių draugijų steigimas, viso darbo koncentravimas parapijoje - vėliau tapo socialinės politikos Lietuvoje ašimi.

1909-12 m. buvo "Vadovo", katalikiško

mėnraščio inteligentijai, redaktorius. J. Staugaitis garsėjo kaip produktyvus publicistas, katalikiškas ideologas. Savo darbus tikybos, moralės, politikos tematika spausdino įvairiuose to meto periodiniuose leidiniuose. Bendradarbiavo "Šviesoje", "Ūkininke", "Šaltinyje", "Viltyje", "Vilniaus žiniuose", "Bažnytinėje apžvalgoje", "Spindulyje", "Tiesos kelyje", "Švietimo darbe", "Naujojoje Romuvoje".

J. Staugaitis - aktyvus Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo dalyvis. 1917 m. rugsėjo 18-22 d. dalyvavo Lietuvos konferencijoje Vilniuje, buvo išrinktas į konferencijos prezidentą. Konferencijos dalyvių buvo išrinktas Lietuvos Tarybos nariu. Nuo 1918 m. sausio mėnesio buvo Lietuvos Tarybos vicepirmininkas. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Vėliau tapo Lietuvos Valstybės Tarybos vicepirmininku. 1920 m. buvo Lietuvos delegacijų dėl Lietuvos nepriklausomybės užsienio šalyse vadovas. Išrinktas į Steigiamąjį Seimą, tapo vicepirmininku. Vadovavo I ir II Seimui (buvo Seimo vicepirmininku ar Seimo Pirmininku). Nuo 1923 m. rugpjūčio 10 d. iki 1925 m. sausio 27 d. buvo Seimo Pirmininkas II Seime. Kaip Seimo Pirmininkui, jam kartais tekdavo pavaduoti Respublikos Prezidentą.

Kaip politikas, vienas Lietuvos krikščionių demokratų partijos vadovų, J. Staugai-

tis siekė nustatyti valstybės ir Bažnyčios santykius. Išsilaisvinus iš Rusijos okupacijos, tai buvo visai nauja politikos sritis. Jis pats keltą kartą Vatikane prašė pripažinti Lietuvą nepriklausoma valstybe ir taip pralaužė pirmuosius ledus diplomatinei atstovybei.

Beveik kartu su politiko karjera J. Staugaitis pradėjo kopti ir bažnytinės karjeros laiptais: 1922 m. pakeltas Seinų kapitulos kanauninku, 1924 m. suteiktas prelado vardas, 1926 m. buvo paskirtas Telšių vyskupu. Energingas Bažnyčios vadovas dar tais pačiais metais įkūrė Telšių kunigų seminariją, kuriai pastatydino 3 aukštų rūmus ir kurioje įrengė biblioteką, fizikos kabinetą; steigė naujas parapijas, plėtė diecezijos kunigų akiratį, suorganizavo tris Eucharistinius kongresus. Neatsiribojo ir nuo politinio gyvenimo: aktyviai gynė katalikų organizacijų ir krikščionių demokratų veiklos ir žodžio laisvę tuo laikotarpiu, kai parlamentas buvo paleistas; ryžtinga J. Staugaičio pozicija, valdžią paėmus tautininkams, tapo tvirta atrama katalikų veikėjams.

Jo rūpesčiu 1925 m. buvo įkurtas ir iki pat 1940 metų leistas katalikų savaitraštis "Žemaičių prietelius". 1934 - 35 m. parašė ir J. Gintauto slapyvardžiu išleido trijų tomų apysaką iš mūsų atgimimo laikų "Tiesiu keliu".

"Dieve, neapleisk Lietuvos" - tai buvo pasakutiniai Justino Staugaičio, Telšių vyskupo, Vasario 16-osios Akto signataro, žodžiai.

Pasak istorikės R. Laukaitytės, joks kitas Lietuvos dvasininkas nepasiekė tokių politinės ir kartu bažnytinės valdžios aukštumų, kaip Justinas Staugaitis. Vyskupas mirė 1943 m. liepos 8 d. Telšiuose, 17 metų valdęs Žemaitijos bažnytinį gyvenimą. Palaidotas Telšių katedros rūsyje.

M.K. Čiurlionis. "Vyties" preliudas.

P. Rubenas. Nukryžiuotasis.

2007 metų sausio 8 d. minėsime 80-ąsias Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos įkūrimo metines. Iškilmės vyks 2007-01-20 Kaune.

11 val. rikiuotė Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje /K. Donelaičio g./.

11.30 val. iškilinga eiseną /Laisvės al./.

12 val. minėjimas LK Kauno įgulos karininkų ramovėje /A. Mickevičiaus g. 19/.

Vengrų revoliucijos pamokos

Kalba pasakyta Vengrijos 1956-ųjų metų revoliucijos 50-mečio minėjime, Vilniuje, 2006-11-03

Vytautas Landsbergis

Audringus ir viltingus 1956-uosius pradėjo Nikitos Chruščiovo pranešimas apie Stalino nusikaltimus. Vos prieš trejus metus raudojusieji dėl žmonijos genijaus ir tautų tėvo mirties dabar sužinojo verkę dėl budelio ir sadisto, vieno didžiausių nusikaltėlių prieš žmoniškumą. Teisingumas, teisėtumas, nors ir pridodant artikelį "socialistinis" teisėtumas, darėsi lyg ir ne visai tuščias žodis. Ideologinis "atlydis" reiškė, kad galima laisviau kalbėti, o daugelis nuteistų už laisvą kalbėjimą ir pažiūras - nekalti. Sistema, naikinusi nekaltus žmones, buvo neteisinga, tai gal reikia siekti teisingesnės? Gyvenimas, kurį apibūdino smurtinė ir dvasinio teroro nelaisvė, ko gera, gali plėtotis didesnės laisvės sąlygomis, kur į žmogų ir žmones bus atsižvelgiama? O jeigu, nepaisant oficialaus pasmerkimo, tremtinių ir kalinių paleidimo, satelitinėse ir užkariautų kolonijų "vietose" tęsiasi smulki tironija ir engimas, tai savaime kyla ir nekantrūs tikrų permainų reikalavimai, protestai, pilietinis pasipriešinimas. Ypač tai reikėsi sovietų komunizmo ir sovietų imperijos pavergtose Vidurio Europos ir Baltijos šalyse.

Jau birželio mėnesį, netrukus po to, kai N. Chruščiovo slaptaį pranešimą gavo ir pradėjo transliuoti mūsų kryptimi "Amerikos balsas", o parduotuvėse nebūdavo nė duonos, pratrūko darbininkų protestai Lenkijoje - Poznanėje. Jie buvo užgniaužti krauju, bet lėmė teigiamus pokyčius bent jau lenkų komunistų vadovybėje.

Studentai ir jaunimas nerimavo visur, taip pat Lietuvoje, o jų demonstracijos Vengrijos sostinėje Budapešte rudens peraugo į revoliuciją, kuri greit apėmė visą šalią - ir darbininkus, ir komunistų partiją, ir net dalį vengrų kariuomenės. Saugumas šaudė į protestuojančią minią, didžiulė Stalino statula virto žemėn; studentai reikalavo, kad Raudonoji armija keliautų namo, o ankstesnis reformininkas premjeras Imre Nagy grįžtų į valdžią. Šį žingsnį vengrų komunistai padarė. Grį-

žęs I.Nagy stojo į revoliucijos pusę. Sovietų kariuomenė, iš pradžių susirėmusi su maištaujančiais, po savaitės vis dėlto pasitraukė iš Budapešto. Politbiuras Maskvoje svyravo kaip elgtis, mat Poznanės sukilimo pamoka buvo dar čia pat. Generolas G. Žukovas patarė išvesti kariuomenę, jei reikės, ir iš visos Vengrijos. Sovietų vadovybė spalio 30 oficialiai pareiškė, kad ji pasirengusi derėtis dėl kariuomenės išvedimo. Tačiau blaivaus proto saulė, jei tai nebuvo veidmainystė, švietė tik tą vieną dieną. Jau spalio 31-ąją Politbiuras nusprendė kitaip. Lėmė jo lagerinis mentalitetas: jeigu tu taikingas ir nuosaikus, tai tu silpnas. Reikia rodyti jėgą (beje, Kremliuje tai nesikeičia). Ir N.Chruščiovas po nemigo nakties pareikalavo "grąžinti Vengrijoje tvarką". 4-ąją lapkričio, kai laisvės dvasia Lietuvoje jau buvo spėjusi moraliai per Vėlines paremti Vengriją, sovietų armija, vaizdavusi atsitraukimą, grįžo su tankais ir puolė Budapeštą. Imre Nagy paskelbė, kad Vengrija išstoja iš Varšuvos pakto, tad ir sovietų kariuomenė tapo įsiveržėliais, agresoriais. Jis kreipėsi per radiją į demokratinį Vakarų pasaulį: padėkite, padėkite! Atsimenu tą transliaciją kažkurį naktį per "Amerikos balsą".

Tačiau kaip tik tuo pačiu metu Prancūzija ir Anglija buvo įklampusios, aršiai reagavusios į Egipto naujojo prosovietinio prezidento G.A.Nasero paskelbtą Sueco kanalo nacionalizavimą, reagavusios visai netinkamu būdu - karine intervencija. Savo ruožtu, JAV buvo rinkimų išvakarėse, ir prezidentui D.D.Eisenhoweriui visai nesišypsojo karinio konflikto su SSRS perspektyva. Gal būtų pakakę perspėti - nepulkite; bet ir perspėjimo sovietams nepasigirdo. Vengrija liko vienu vienu ir per gatvių kautynių savaitę buvusi sutriuškinta.

Iš anuometinės didžiulės tragedijos - tai daugybė egzekucijų, represijų, tūkstančiai žuvusių ir pabėgėlių - šiandien galim turėti ir analitinių išvadų, ir politinių istorinių pastebėjimų. Keletu jų pasidalinsiu.

Vengrai sukilo už laisvę ir nepriklausomybę - prieš sovietų okupaciją ir komunistinį totalitarizmą. Visur dabar sakoma, kad jie buvo pirmieji. Mes gerbiame vengrų drasą, bet galėtume pasvarstyti, ar ne Lietuva buvo pirmoji penkiolika metų anksčiau, 1941-aisiais, - taip pat už laisvę ir nepriklausomybę prieš sovietų okupaciją ir raudonąjį terorą.

Vengrai 1956 m. sukilo ir prieš išdavystę, nes šiandien Jaltos susitarimai, palikę pusę Europos diktatoriaus Stalino ir NKVD savivalei, vis dažniau pavadinami tuo vardu. Atsirado štai terminas "išal-

dyti konfliktai" kur nors Kaukaze arba prie Dniestro. O juk tada, Jaltos sandėrio dėka, liko milžiniškas išaldytas konfliktas bemaž pusei šimtmečio, apimantis didžiulę Europos dalį. Beje, jis buvo vadinamas "taika", ligi šiol tebevadinamas "pokariu", ir mes žinome, kokie veidmainingi tie apibūdinimai.

Žinodami galime kalbėti ir apie Jaltos Potsdamo išdavystę, kuri galutinai perbraukė Atlanto Chartos pažadus pavergtosioms tautoms ir paliko tris Baltijos šalis net be vietos Europos žemėlapyje, užtat sovietų niokojimui, fiziniam ir dvasiniam genocidui, masiniams tremtinių kampams svetimoje pavergusioje valstybėje. Šiandien suvokiame, kad Molotovo bei Ribbentropo pasirašytą sandėrį vakariečiai Stalino sąjungininkai po penkerių su puse metų antspaudavo Potsdame. Ateina laikas ir tai įvertinti pasekmių požiūriu.

Vengrų revoliucija kilo atmesti tuos negarbingus veiksmus, tarsi pasipriešinimo estafetė, kai Lietuvos pasipriešinimo karas buvo ką tik palaužtas.

Žinoma, vengrų revoliucija buvo visų pavergtųjų nauja viltis. Prisimename tas viltis ir Lietuvoje. Gaila, bet Europos demokratijos nesuvokė, kad pagrindinė jų to meto, ypač ateities problema yra ne prezidentas Naseras ir Suecas, bet sovietų totalitarizmas ir ekspansionizmas. Maskvos siekis ir 1956 m. tebebuvo sugriauti ir valdyti tiek daug "išlaisvintų iš kapitalizmo" šalių, kiek tik pakaks prievartos ir klastos jėgų. N. Chruščiovo tartum naujoviški žodžiai, neva "Vidurio Europos šalys galės kiekviena pasirinkti savo individualų kelią į socializmą", buvo tuoj pat užlieti vengrų krauju. Iškilmingi sovietų vadų garbės žodžiai, kad Imre Nagy, prisiglaudusiam Jugoslavijos ambasadoje (kurios sovietų Jungtims nedrįso pulti) leidžiama saugiai išeiti pro vartus ir pervaziuoti į Rumuniją, - šie pažadai buvo sulaužyti tą pačią akimirką, kai paskelbęs Vengrijos nepriklausomybę ir svetimos jėgos nuverstas vadovas išvažiavo pro prieglobsčio vartus su jugoslavų apsauga. Jį puolė, pagrobė ir netrukus pakorė. Ir čia pamoka apie sovietų pažadus, kurią verta visiems prisiminti ligi šiol. Kaip ir suvokti, kad jeigu SSRS tada būtų buvusi sustabdyta, priversta traukti iš Vidurio Europos ir pati keistis proto bei laisvės kryptimis, tai ne tik visų europiečių, taip pat mūsų, istorija, bet ir dabartis būtų kitokia. Kiek nesuskaičiuojamų komunizmo aukų ir nelaimių, kiek demoralizacijos būtų buvę išvengta, o tai tęsėsi dar 30 metų!

Pabaigai paliesiu šiek tiek žodyno pro-

Dėl Lietuvos krikšto

Zigmas Zinkevičius

Šiuo klausimu esu ne kartą rašęs, žr. Lietuvos aidas 2001 07 19, Voruta 2001 07 21, Tautininkų žinios 2001 rugpj. (perspausdinta mano Rinktiniuose straipsniuose IV 213-216). Norėtusi "Varpo" skaitytojų dėmesį atkreipti į štai ką.

Krikščionybė Lietuvą pasiekė anksčiau iš Rytų, negu iš Vakarų. Tačiau Lietuvoje įsigalėjo ne Rytų apeigų krikščionybė (stačiatikybė), bet iš Vakarų Europos atnešta katalikybė. Negalima nepritarti inž. Rimanto Kunčo-Žemaitaičio ir Algimanto Zolubo mintims apie Mindaugo krikšto reikšmę Lietuvai. Tai buvo lietuvių tautos krikštijimo pradžia. Vadinamojo "karaliaus" Netimero krikštas įvyko ne Lietuvoje, bet prie pat jos, lietuvių giminaičių jotvingių žemėje. Ir Netimero vardas yra greičiausiai jotvingiškas, ne lietuviškas. Bandymai jį išaiškinti lietuvių kalbos duomenimis nėra įtikinantys.

Visai kas kita Mindaugo krikštas. Mindaugas buvo neabejotinas sujungtų į vieną valstybę lietuvių žemių valdovas. Jis pirmasis iš lietuvių vadovų suprato krikšto reikšmę. Juk tada į Europos valstybių bendriją galėjo patekti tik krikščioniška šalis. To Mindaugas ir siekė.

Nėra abejonės, kad jis kartu su savo šeima ir daug didikų 1251 m., greičiausiai pavasarį, buvo pakrikštytas. Kiek lietuvių tada pakrikštyta, tiksliai nežinome. Popiežiaus Inocento IV bulėse ne kartą tvirtinama, kad Mindaugas buvo pakrikštytas "su dideliu

skaičiumi pagonių" (cum numerosa multitudine paganorum). Rygos arkivyskupas Albertas vėliau nurodė skaičių - daugiau negu dvidešimt tūkstančių. Tai aniems laikams labai daug. Tada Mindaugas pastatydino mūrinę katedros bažnyčią ir aprūpino vyskupo rezidenciją, užrašė jai žemių. Vilniaus pilių teritorijoje neseniai atrasti greičiausiai tų laikų katedros mūro fragmentai.

Pažymėtina, kad Mindaugo laikais Roma traktavo Lietuvą kaip krikščionišką šalį ir laikė ją lygiateise tuometinio katalikų pasaulio nare. Tokia ji tada ir buvo! Mindaugas pasirūpino, kad Lietuvos bažnytinė provincija būtų pavaldi tiesiogiai Šventajam Sostui, ne vokiečių ar lenkų hierarchų valdžiai. Tačiau svarbiausia yra tai, kad Mindaugo įžiebta krikščionybės liepsna nebeužgeso. Po to visą laiką Lietuvoje buvo kunigų, vienuolių, veikė viena kita bažnyčia, išliko krikščioniška bendruomenė iki pat partokratinio Lietuvos krikšto Jogailos ir Vytauto laikais. Tai matyti ne tik iš istorijos šaltinių, bet aiškiausiai tai rodo lietuviški poteriai, išlaikę neabejotiną pirmąjį vertimo iš vokiečių kalbos Mindaugo laikais elementus (plačiau apie tai žr. Z. Zinkevičius, Lietuvių poteriai, Vilnius, 2000, p. 15-41).

Mindaugo krikštas buvo Lietuvai nepaprastos svarbos įvykis. Bet kurios šalies valdovo krikštas paprastai laikomas ir tos šalies, tos tautos bei valstybės krikštu. Antai 988 metais laikomi Rusijos krikšto metais, nors tada buvo pakrikštytas Kijevo Rusios, taigi dabartinės Ukrainos, o ne Rusijos valdovas. Latvijos krikš-

Nukelta į 3 p.

Vengrų revoliucijos pamokos

Atkelta iš 1 p.
blemų. Neseniai girdėjau Strasbūre, viename iš vykstančių šio 50-mečio minėjimų bei svarstymų, keistą ginčą: ar tinka Vengrijos sukilimą vadinti revoliucija ir atvirkščiai. Atseit, revoliucija visada turinti kai-

ruoliško radikalizmo spalvą - raudoną; Vengrijos sukilimas, aišku, buvo propagandiškai apšauktas kontrevoliucija, ir kairuoliškieji Vakarų inteligentų sluoksniai ligi šiol nepriima kitokios sąvokos kaip Vengrijos sukilimas. Už laisvę, galbūt, tačiau ne revoliucija.

Bent jau mums čia vertėtų geriau suvokti pagrindinius dalykus. Sovietų komunizmas, dažnai vadintas socializmu, buvo tiek pat "kairysis", kiek ir vokiečių nacional-socializmas. Du išsigimę socializmai, kurių esmė ta pati: mišinys populizmo ir terorizmo, politinio klano uzurpuota valdžia ir nusikaltėlių režimas. Kraštutinė dešinė! Ir priešinga pastanga pakeisti gyvenimą į gera, atsikratant "naujosios klasės" valdytojų tironijos ir engimo, verta vadinti revoliucija, nors Vengrijoje ją ir greit sutriuškino kontrevoliucinės jėgos - SSKP Politbiuras ir tankai. Ir kai mus puolė Sausio 13-ąją, puolanti jėga buvo, kaip kadaise Vengrijoje, tuo pat metu ir agresija, ir kontrevoliucija. Žmonės

šaukė jiems tą naktį: jūs fašistai! - ir žmonės buvo teisūs.

Svarbiausias žodis visuotiniu moraliniu požiūriu vis dėl to yra atsakomybė. Mini-me ir pagerbiame aukas, tiek ir tiek nužudytųjų. O kiek buvo žudikų? Kur šiandien žudikai? Kuri valstybė pasiuntė žudikus? Priekaištaudami toms, kurios nė nepamėgino stabdyti žudančios rankos, turime juolab įvardinti atsakingą valstybę - Sovietų Sąjungą, kurios tęsėja vėl vadinasi Rusija. Ta pati imperija, kuri ir prieš šimtą metų, 1849 m., kraujuose paskandino tuometinę Vengrijos revoliuciją ir jos paskelbtą nepriklausomą respubliką. Austrijos imperatoriui į talką atėjo Nikolajus I. Dabar istorija pasikartojo. Bet 50 m., tai dar ne tiek daug, kad jau nereikėtų kelti klausimo dėl agresorių asmeninės ir valstybinės atsakomybės.

Rusijos valdžia būgštavo šios sukakties. Jau pavasarį V.Putinas vyko į Vengriją, prižadėjo kalnus gėrybių ir gavo vengrų premjero socialistinį išsipareigojimą, kad minint revoliucijos metines apie Rusiją nebūsią blogai, tai yra, kritiškai kalbama. Ką jau ten apie atsakomybę! Užtat kiek buvo nai-vuolių, kurie V.Putino formulėje "mes apgailestaujame, kad taip atsitiko, bet Rusija neatsako", įžvelgė šiek tiek padarumo... Lietuvoje suvokiame, kad mūsų atžvilgiu pro jokių sukastus Kremliaus dantis dar neprasprūdo nė mažiausias apgailestavimas, kad 1940-aisiais ar 1991-aisiais "kažkas atsitiko", tik skelbiama melas, neva mes patys sau viską padarėme.

Bet vengrai įvardija, kas sunaikino jų laisvę, tuo būdu Vengrija liudija ir apie mus. Garbė Vengrijos revoliucijai!

Budapeštas. 1956 m. spalio.

to metais skelbiami 1186 ieji, nors tais metais lybių (ne latvių) žemėje, išskyrus Meinhardą, jo tarnus ir iš Vokietijos atvykusius pirklius, jokių krikščionių dar nebuvo, tik rengtasi krikštyti pagonis. O Lietuvoje 1251 m. buvo pakrikštytas tikrasis Lietuvos (ne kitos šalies) valdovas, tai įvyko pačioje Lietuvoje (ne kitur), kartu pakrikštyta daugybė valdovo pavaldinių. Jeigu po Mindaugo mirties Lietuvą būtų užgrobęs Vokiečių ordinas, tai šiandien niekas neabejotų, kad Lietuva buvo pakrikštyta 1251 m.

Didžiulė netektis ištiko Lietuvą nužudžius Mindaugą ir jo sūnus, karalystės įpėdinius. Lietuva iš karalystės vėl virto kunigaikštija. Pagal viduramžių sampratą karalystė laikyta aukštesnio rango valstybe negu kunigaikštija. Į pastarąją buvo žiūrima kaip į vasalinę šalį, o karalystė traktuota kaip visiškai suverenus kraštas. Dėl šios netekties ir reikėjo antrojo Lietuvos krikšto, kurį atliko praėjus 135 metams didieji Lietuvos kunigaikščiai Jogaila ir Vytautas. Antrasis krikštas reikšmingas tuo, kad po jo, skirtingai negu po pirmojo krikšto, prasidėjo nenutrūkstama krikščionių valdovų tradicija.

Tarp abiejų krikštų buvo daug panašumo. Tiek krikštijantis Mindaugui, tiek ir Jogailai su Vytautu didžioji tautos dalis tebeskandėjo pagonybėje. Abiem atvejais po krikšto sekė karūna, bet daugelis gyventojų ir toliau liko pagonys ar pusiau pagonys, nors antruoju atveju galbūt buvo daugiau pakrikštyta. Kraštas visai sukrikščionintas vėliau, praėjus dar bemaž dviem šimtmečiams po antrojo oficialaus krikšto, nugalėjus Reformaciją ir atliekant jėzuitų misijas į provinciją.

Tačiau tarp abiejų oficialių krikštų būta ir principinio skirtumo. Juk Mindaugo krikštas - tai pats ankstyvasis, pirmasis oficialus Lietuvos krikštas, o Jogailos bei Vytauto krikštas - daug vėlesnis ir antrasis, tiksliau kalbant, pirmojo atnaujinimas. Pirmasis oficialus krikštas sudarė sąlygas Lietuvos valdovą vainikuoti savos valstybės karaliumi, o antrasis krikštas buvo susijęs su Lietuvos valdovo vainikavimu kitos valstybės - Lenkijos karaliumi. Šis skirtumas turėjo lemiamą reikšmę Lietuvos ateičiai. Mindaugo vainikavimas Lietuvos karaliumi iškėlė Lietuvą iki krikščioniškųjų valstybių - karalysčių lygio. Jogailos vainikavimas Lenkijos karaliumi, atvirkščiai, sudarė prielaidas Lietuvą, kaip (ano meto akimis žiūrint) žemesnio rango valstybinį vienetą - kunigaikštiją, prijungti prie aukštesnio rango valstybinio vienetą - Lenkijos karalystės. Tai ilgainiui privedė prie Liublino unijos, kuri - tokia, kokia buvo - būtų neįmanoma, jeigu Jogaila būtų vainikuotas ne Lenkijos, bet Lietuvos karaliumi, juo labiau kad Jogailos krikšto metu Lietuvos valstybės plotas buvo beveik septynis kartus didesnis už tuometinę Lenkijos valstybę.

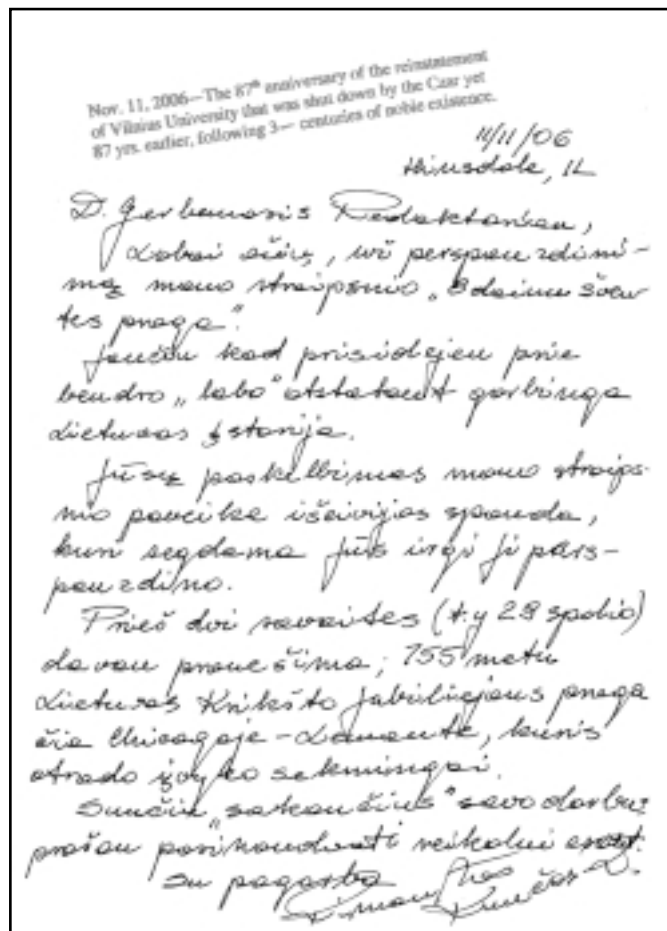
Siekdami Lietuvą prijungti prie savo valstybės lenkai rėmėsi karalystės statusu, nes Lietuva Jogailos laikais buvo tik kunigaikštija. Suprantama, tuo atveju reikėjo, kad būtų užmiršta, jog Mindaugo laikais Lietuva turėjo karalystės statusą. Reikėjo "užmiršti" ir patį karalių Mindaugą, taip pat jo krikštą ir viską, kas susiję su Lietuvos karalyste. Lengviausia buvo Lietuvos priešams tai padaryti šmeižiant Mindaugą ("brolžudys", "kraugerys"...), jo krikštą ("netikras"), kad jį užgožtų pakartotinis Jogailos krikštas, žinoma, nutylint kur kas didesnius savųjų valdovų nusikaltimus, tokius kaip beveik visų Naugardo gyventojų išžudymas prijungiant šį miestą prie Rusijos, lenkų karaliaus Boleslovo II (Narsiojo) "žygis" nukertant galvą šventajam Stanislovui, prie altoriaus laikančiam šv. Mišias. Ir Mindaugas šmeižiamas iki šių dienų.

Baigiant reikia paminėti vieną kitą netikslumą Rimanto Kunčo-Žemaitaičio ir Algimanto Zolubo straipsniuose. Jau buvo užsiminta apie netikslų "karaliaus" Netimero traktavimą. Ta proga pasakytina, kad terminas karalius straipsniuose vartojamas "liaudiškai", dėl to netiksliai. Jis taikomas bet kokiam valdovui. Iš tikrųjų anuomet Vakarų Europoje oficialiai karaliais būdavo laikomi tik popiežiaus nurodymu karūnuoti valdovai, nors šiaip jau kalboje, net rašytiniuose šaltiniuose, neretai pasitaiko ir liaudinė karaliaus termino vartoseną. Dabar taip daryti nederėtų, arba bent nevainikuotus valdovus vadinkime "karaliais" (žodis kabutėse). Juo labiau nedera tokių "karalių" valdomas šalis vadinti karalystėmis (kitas statusas). Nepainiokime etnonimų aiščiai (Kornelijaus Tacito ir kitų mi-

nima vakarinių baltų gentis) ir baltai (indoeuropiečių šaka, kuriai priklauso lietuviai, latviai ir dar kelios išnykusios gentys), nes dabar mokslinėje literatūroje šie abu terminai jau griežtai skiriami, taigi nedarykime terminologinio chaoso. Nevartokime pseudokalbininkų išsigalvotų pavadinimų nebuvėlių, tokių kaip Gedainis (vietoj Gdanskas). Beje, šių eilučių autorius parašė knygėlę Lituanistikos (baltistikos) mokslas ir pseudomokslas, kurią leidžia Lietuvių kalbos institutas. Ji padės visuomenei susigaudyti ne tik klastingoje pseudomokslininkų terminologijoje, bet ir jų "teorijose". Ghillebert de Lannoy (Žiliberas de Lianua) buvo ne Britanijos, bet flamandų diplomatas, riteris ir keliautojas, aplankęs Vytautą Didįjį. Vietoj Vladislavo Vainiečio turi būti Vladislovas Varnietis (žuvęs prie Varnos). Klaidingai užrašytas Jano Długoszo kronikos lotyniškas pavadinimas. Turi būti ne Anales seu, bet Annales seu. Bet tai tik smulkmenos. Šiaip jau daugeliui straipsniuose iškeltų minčių reikia pritarti, nors apie vieną kitą šiuo tarpu dar nelengva spręsti dėl patikimų duomenų trūkumo.

Mūšios parke iš kairės:
J. Puodžius, A. Zolubas, Z. Zinkevičius.

Rimanto A. Kunčo Žemaitaičio laiško faksimilė

SOS!

Dainoj, kaip sako, žodžio nepakeisi -
Gyvaliojame - komedija grasi: -
Dvasios ubagai vaizduojam dvasių laisvą,
Būdami vergais, vaidinam, kad laisvi.

Meldžiame parklupę - "Ora et labora" -
Nėr kada ilsėtis po sunkios kovos, -
Bet visai pamiršom sąžinę ir dorą,
Kaip žuvis pradėjom pūti nuo galvos.

Vice versa

Tarsi durnaropių pririę laisve pagiriojam...
Pabudom, bet nesikeliam - apgirtę kolei kas...
Mes už Tėvynę vakar gyvastį aukojom,
O šiandien ką aukosim? Kam rinksime aukas?

Ką šiandien paaukosime, Tau, Motina tėvyne,
Jei širdyje neliko nieko švento ir brangaus,
Jeigu už duonos kąsnį savo laisvės išsigynėm,
Jeigu pamiršom Sausio tryliką?! O dangau!

Laisvės ir atgimimo šauklis

**Prieš dešimt metų - gruodžio 15 d., išsinešdamas širdyje Lietuvą,
į Tėvo namus iškeliavo Lietuvos laisvės ir atgimimo šauklis,
talentingas aktorius, režisierius ir poetas Kęstutis Genys.
Kaip testamentas mums liko jo ugningi sparnuoti žodžiai.**

*Akmenį paslėpus užantyje laiko
Komunizmo saulėj sirpusi karta...
Su prezervatyvais biznį daro vaikas,
Lovoje išvirtus motina girta.*

*Šliaužiojam po Lietuvą kaip ubagėliai
Be vilties užgesę, pragerti veidai -
Už virvučių tampo mus, o mes, kaip lėlės
Kaip marionetės žiopčiojam tiktai.*

*Milžinų tauta - o kuo gi mums didžiuotis?
Žuvo Prūsija, o šiandien Lietuva
Baigia savo sąžinę išsiparduoti...
Liko tiktai dainos ir kalba gyva.*

*Liko tiktai žodis, pervargęs, užkimas,
Jis dabar vienatinė mūsų viltis -
Mūsų dvasios laisvė ir prisikėlimas,
Žodyje dar plaka Lietuvos širdis...*

*Kirto - neiškarto, rovė - neišrovė -
Išlikai Tu gyvas mūsų širdyse
Su tavim pakilę žengėme į kovą,
Su tavim budėjom laisvės kelyje.*

*Dieve maloningas! Žodis mūsų šventas
Kartą mus išgelbėjo nuo pražūties,
Leisk mums jį išsaugoti, kaip sakramentą,
Leisk vėl žodžiu gimtuojų išsišviesti!*

1994 II

*Pamiršom tremtį, lagerius, lyg būtų jų nebuvo?!
Triumfuoja Lietuvos žudikai! Vargšė Lietuva!
Nespėjom pasidžiaugti Tavo laisvės įkurtuvėm,
Ir vėl ant kryžiaus prikalėm! Vėl pardavėm Tave!*

*Atleisk mums, Lietuva, atleisk! Prisipažįstam. Gėda!
Dabar jau patys matome, kad buvome kalti -
Mes iš pavydo vienas kitą graužėme ir ėdėm,
Ir šiandien turim tokią laisvę, kokios esame verti!*

1992

Jonas Pratusevičius
1932-04-29 - 2006-12-22

Nūdien mūsų gretos sparčiai retėja, o neatliktų darbų - begalė. Ar, Lietuvai dar vis klaidžiojant klystkeliuose, nepajėgsime išlaikyti savo gretas?.. Tačiau Viešpačiui matyti geriau... Todėl ir paėmė buvusį partizaną, politinį kalinį, laisvės kovotoją nuo 1956 metų, Vyčio kryžiaus ordininką dim. plk. Joną Pratusevičių rūpintis Lietuvos reikalais iš aukštybių.

J. Pratusevičius buvo gen. A. Ramanausko-Vanago bendražygis. Pakliuvęs priešui į rankas, priesaikai ir sąžinei nenusižengė. Buvo nuteistas 25/5/5 metams lagerių. Net surakintas grandinėmis, prieš galiai nepasidavė; jis atsisakė jam dirbti bet kokį darbą ir įsijungė į pagrindinę Lietuvos Laisvės Ko-

votojų Sąjungos veiklą. Perėjo karcerius, baudžiamuosius lagerius ir kalėjimus kalėjimuose.

J. Pratusevičius Intos lageriuose 1957 m. drauge su kitais leido spausdintą pagrindinį laikraštį "Varpas", o jo 100 egz. viršelių papuošė spalvota Laisvės statula, taigi, matyt, buvo ir pirmasis pagrindinio laikraščio lageriuose dailininkas ir meninis redaktorius.

Jis iškentė badą, šaltį ir pažeminimą Vorkutos, Intos, Taišeto ir Mordovijos lageriuose. O grįžęs į Lietuvą, okupanto nepabūgo; pasirašė viešą Pabaltiečių deklaraciją, o 1975 m., drauge su kitais, pradėjo leisti pagrindinį, šilkografijos būdu spausdintą, laikraštį "Varpas", kuris apkeliavo ne tik Lietuvą, bet ir eterio pagalba - pasaulį. Jo tuometinis straipsnis "Varpe" "Taip jie kuria komunizmą. (M. Suslovas antrasis Lietuvos korikas)" atskleidė, koks okupanto karių skaičius, kokios divizijos ir pulkai kariavo prieš Lietuvą. Jonas Laisvės kovose buvo visur ir visada pirmuoju. Buvo renkamas į LLKS valdybą. Jo rašiniai buvo spausdinami "Varpe".

Jonas mylėjo Lietuvą, Joną Lietuvą priglaudė Vilniaus Kairėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines, artimuosius, draugus. Tikime, kad Jonas Pratusevičius, būdamas pas Viešpatį, padės Lietuvai šių dienų išbandymų kelyje.

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga - J. Burokas, "Varpo" redakcija - A. Zolubas,
Krašto apsaugos bičiulių klubas - A. Burokas, Miško brolių draugija - A. Kentra,
Vilniaus m. Politinių kalinių sąjunga, bendražygiai*

Juozas Tonkūnas
1933.04.18 - 2006.12.20

Prieš gruodžio dvidešimtosios aušrą po pusantro mėnesio sunkios ligos mirė Juozas Tonkūnas, tarnavęs Dievui, Tėvynei, blaivybei, Vilniaus kraštui. Daugelis jo pasiges ir supras Juozo atliktų darbų reikšmę. Š. M. spalio 29 d. paskutinį kartą Rasų kapinėse jis spėjo paminėti Lietuvai nusi-pelnčius vilniečius.

Juozas Tonkūnas gimė 1933 m. balandžio 18 d.

(Ruškelių kaime Joniškėlio parapija, Pasvalio r.) Kazimieros ir Kazimiero Tonkūnų šeimoje, auginusioje 6 vaikus: tris dukteris ir tris sūnus. Juozas buvo vidurinis vaikas/ Mokėsi Pasvalio gimnazijoje. Gresiant tremčiai šeima pasitraukė į Šeduvos rajoną, j. Juozukas išvažiavo į Kauną ir 1949 m. įstojo į politechnikumą. Baigęs mokslus išvažiavo į Vilnių dirbti miesto apšvietimo tinkluose. Vilniuje baigė aukštuosius mokslus. Dirbo PKB "Orgtechnika", "Puntukas".

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę J. Tonkūnas daug dirbo dešimtyje visuomeninių ir religinių organizacijų, rašė įvairiai spaudai. Didžiuliai Juozo nuopelnai Rytų Lietuvai. Jis vadovavo tikybos, senųjų vilniečių grupėms, kasmetinėms Vilniaus grįžimo Lietuvai eitynėms į Rasų kapines, Trakus, globojo Vilniaus rajono Paberžės "Verdenės" lietuvišką mokyklą, nuoširdžiai padėjo Pelesos, Gervėčių, Apso kraštams. Tikimės, kad Juozas su šypsena žvelgdamas iš aukštybių mums ir toliau padės.

*"Vilnijos" draugija, Vilniaus krašto lietuvių sąjunga išseivijoje,
Lietuvių švietimo draugija "Rytas",
Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga*

Paminklai simbolizuojantys kančią, viltį... ir baimę atsigręžti į savo istoriją

Edmundas Simanaitis

Amerikos lietuvių išeivija (Lithuanian American Community) savo skelbiamame atmintinų dienų kalendoriuje lapkričio 7-ąją pavadino Nežinomo politinio kalinio diena. Šiais metais pataisyta Lietuvos Respublikos atmintinų dienų kalendoriuje tokios dienos nėra. Įdomus ir labai prasmingas sutapimas. Okupacijos metais lapkričio 7-ąją būdavo pompastiškai švenčiamos bolševikų 1917 m. įvykdyto perversmo Peterburge metinės, oficialiai vadintos spalio revoliucijos minėjimo diena.

Suirus Sovietų Sąjungai, į istorijos sąvartyną buvo išmesta ir pseudo-mokslinė komunizmo ideologija. Utopinis rusiškojo tipo socializmas bankrutavo visais atžvilgiais, taip ir nepasiekęs visomis dūdomis skelbto neva sovietų liaudies siektos tikslas - komunizmo pergalės. Neprošal šia proga priminti genseko Nikitos Chruščiovo pagarsintą, vėliau sparčiu anekdotu tapusį, šūkį, komunistų partijos vardu iškilmingai skelbusį, jog tuometinė gyventojų karta gyvens komunizme. Tokio turinio šūkiai tada kabėjo ant įstaigų, fabrių sienų, kolūkiuose ir gatvėse.

Pasak prezidento Reigano, buvusios Blogio imperijos pagrindinei šventei lietuvių išeivija suteikė tikrąją prasmę, pavadindama ją Nežinomo Politinio Kalinio vardu, nes sovietinio socializmo veidrodis buvo Gulagas. Politiniai kaliniai ir tremtiniai buvo priskirti "liaudies priešų" kategorijai. Ir vieni ir kiti buvo paversti beteise, bet socializmo ekonomikai labai reikšminga darbo jėga. Be šių beteisių vergų kategorinio darbo neišsivertė nė viena stambesnė komunizmo statyba. Tai jų kaulais nukloti keliai ir geležinkeliai, fabrių ir gyvenviečių, neretai vadintų "komsomolskais", pamatai.

Kilni Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos iniciatyva surengti ekspedicijas į Gulago salyną ir aplankyti bei aptvarkyti genocido aukų kapavietes pavyko. Kitos tokio pobūdžio ekspedicijos dabartinis Rusijos politinis režimas jau nenori įsileisti. Paliks Europos ir pasaulio istorijai XX amžiaus vieno iš didžiausių totalitarinių režimų padarytų nusikaltimų liudijimas. Anaipolt jis ne pats svarbiausias, nes tokio siektos ekspedicija sau nekėlė. Tai jau būtų tarptautinio tribunolo reikalas. Ši misija išryškino ir kitą opų ne tik tarptautinės teisės, bet ir moralės problemą. Genocido aukų kapavietės be kraščio Sibiro platybėse nyksta. Daugelis jų liko nežinomos, nes žudynių organizatoriai savo nusikaltimų pėdsakus stropiai, nors ne visada sėkmingai, stengėsi paslėpti. Pakanka priminti Katynės tragediją. Kitos kapavietės vergų ar bus kada nors atrastos. Po kurio laiko ir aplankyti kapų neliks nė ženklo. Genocido represijas patyrusių tautiečių sparciai mažėja, o moralinė aukų atminimo pareiga piliečių bendruomenei išlieka.

Tad ar nereikėtų sukurti ir pastatyti Lietuvoje vieną, ilgaamžį, išpūdingą paminklą Nežinomam Politiniam Kaliniui, Nežinomam Tremtiniui. Jis mums ir ateinančioms kartoms primintų okupacijos, trukusios du šimtmečius aukas. Mes jau neprisimename XIX amžiuje į tą patį Sibirą tremtų ištisais kaimais tėvynainių. Ar ne per greit užmirštame?..

Reikia tikėtis, kad Vyriausybė tokiam pasiūlymui pritartų ir jį paremtų. Lietuvos politinių kalinių, tremtinių ir rezistentų organizacijos galėtų teikti pasiūlymą įgyvendinti tokį projektą kaip sudėtinę Lietuvos vardo pamėnėjimo tūkstantmečio programos sudėtinę dalį. Apie tai kalbėjau lapkričio 11 d. LPKTB tarybos suorganizuotoje konferencijoje, kuri vyko Genocido aukų muziejuje Vilniuje. Savaiame suprantama, šis pasiūlymas turėtų būti išdiskutuotas plačiau ir visapusiškai.

Visiškai šalia minėto muziejaus Aukų gatvėje spalio 9 d. buvo atidengtas skulptoriaus Jono Jagėlos sukurtas paminklas prie Laptevų jūros mirusiems nuo bado, šalčio, ligų ar nužudytiems Lietuvos valstybės piliečiams. Paminklo pastatymas buvo sudėtingas su Jakutsko miesto valdžia, tačiau Rusijos prezidentūros nurodymu to padaryti neleista. Rusijos aukštųjų valdininkų baimė pripažinti sovietmečiu vykdytą geno-

cidą okupuotose valstybėse, būtent, tų valstybių piliečių trėmimus ir žudynes, suteikė šiam istoriniam įvykiui ryškų pilietinį akcentą. Pats paminklas tapo "tremtiniu". Atidengimo ceremonijoje dalyvavo Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, J.E. kardinolas Audrius Bačkis, kuris pašventino paminklą.

Prezidentas pažvelgė į šio akto priešistorę plačiau: "Ciniški pasaulio galingųjų sprendimai, atvedę į 1940-ųjų birželio 14-ąją, šiandien apibūdinami kaip nusikaltimai žmonijai ir žmogiškumui. Už tokio masto prievartą ir genocidą persekiojama ir teisiama. Deja, prieš daugiau nei šešiasdešimt metų žudomi ir tremiami, kovojantys ir reikalaujantys teisingumo lietuviai buvo palikti vieni vieni. Tačiau kartu tai buvo ir nepakartojamo didvyriškumo pamokos. Jūs, lapteviečiai, geriau nei kas nors kitas žinote: atšiauriose gamtos sąlygose, prievartos ir smurto aplinkoje žmonės išliko žmonėmis. Jie meldėsi ir skaitė, mokėsi ir mokė savo vaikus. Atrodytų, beviltiškoje aplinkoje skiepijo tautines vertybes ir lietuviybės dvasią.

Tokių istorijos pamokų nepakeis nė vienas vadovėlis, neatstos nė vienas muziejaus eksponatas. Nes tai - ne tik istorijos, tai - ir tikrojo žmogiškumo, žmogiškojo orumo, tikrojo dvasingumo pamokos. Todėl su džiaugsmu priimu kiekvieną faktą, liudijantį, kad tremtinių patirtos kančios rūpi jaunajai kartai. Kad jauni žmonės gilinasi į savo istoriją, dalyvauja minėjimuose, lanko ekspozicijas ir skaito tremtinių prisiminimus.

Itin džiaugiasi pavasarį, kai neabejingo jaunimo grupė nusprendė vykti į Rusiją tvarkyti mūsų tremtinių kapų. Deja, pernai uždraudusi pastatyti Lapteviečių brolijos paminklą, skirtą likimo broliams tremtiniams, šiais metais Rusija uždraudė įsileisti mūsų jaunuomenei, norėjusiai pagerbti tremtyje užgesusių tautiečių atminimą. Todėl šiandien čia atidengiamas paminklas simbolizuoja ne tik Jakutijoje gyvenusių tremtinių kančias, mirtis ir sulaužytus likimus. Jis simbolizuoja ir žmonių baimę atsigręžti į savo istoriją bei priimti ją tokią, kokia ji buvo iš tikrųjų. Kartu tai - ir simbolis vilties, kad ateities Rusijoje užaugs nauja karta, laisva nuo išankstinio įtarumo ir priešiško.

Konferencijos dalyviai pagerbė genocido aukų atminimą, padėjo gėlių prie paminklo. Lapteviečių brolijos pirmininko pavaduotojas Jonas Puodžius pacitavo brolijos pirmininko Jono Markevičiaus žodžius pasakytus atidengiant paminklą:

"Paminklas, kaip mūsų skausmas, tvirtai remiasi į žemę, o pagarba ir meilė nekaltai nužudytiems kyla į dangų. Užrašas paminkle - keturiomis kalbomis. Jis telegrafiškas, vienodas visomis kalbomis, bet bylojantis tarsi apie atskirus dalykus. *Lietuviškai* - apie praradimų skausmą ir viltį, kad niekad tai nepasikartotų. *Jakutiškai* - apie pagarbą mus atjautusiai tautai, kuri taip pat buvo tremiama ir naikinama net savo tėvynėje. Jakutų žemei, priėmusiai ir nepalaidotus mūsų kankinius. *Rusiškai* - apie galimybę per atgailą ir apsisvalymą jiems patiemis prisikelti. *Angliškai* - kad primintume pasauliui, jog buvome paduoti ir pusei amžiaus tarsi jo užmiršti. Išsivadavome patys, tada ir pasaulis mus vėl pripažino."

Prie paminklo atidengimo ir šventinimo dieną

Tautiškumo naikinimas ir mūsų pasipriešinimas

Publicisto **Viliaus Bražėno** pranešimas skirtas Vytauto Didžiojo Universiteto Katalikų Teologijos Fakulteto 2006.11.10-11 Tarptautinei Konferencijai "Protection of National Identity in European Union"

Akivaizdu, jog šios Tarptautinės Mokslinės teorinės-praktinės konferencijos organizatoriai ir pranešėjai nevengia pakelti akių nuo savų mokslinių darbų ir pažvelgti, kas vyksta artimame ir tolimesniame pasaulyje. Tad Tiesos laimėjimo siekiančiam publicistui dalyvauti tokia renginyje yra ne tik didi garbė, bet ir padrasinantis malonumas. Nes yra tekę susidurti su intelektualais, kurie yra akli aplinkai. Tai primena legendą apie įsižiūrėjusį į savo brėžinius smėlyje ir kas vyksta užkariautame mieste nematantį senovės mokslininką. Kai prieš jį atsistojo kruvinu kardu rankoje priešo karys, jis jį sudraudė: "Noli tangere circulos meos!" (neliesk mano apskritimų).

Vilius Bražėnas

Šiandien ant Europos Sąjungos (toliau - ES) mokslininkų "skries-tuvų" šešėlių meta su žmonių patriotizmą - Tėvynės meilę - žudančio globalizmo kardais rankoje atžygiuoją Briuselio supervalstybės eukratorai. Nėra abejonės, kad prieš sąžiningus krikščionis, kitatikius ir gal net prieš tikėjimo neišpažįstančius inteligentus stovi kietos kovos būtinumo vizija.

Visi esame net klaidinami, bandant per pavadinimus suplakti į vieną - du skirtingus dalykus - globalizmą ir globalizaciją. "Globalizmas" pridengė labai aiškų pavadinimą: "pasaulinės valdžios kūrimą", "priverttinį kosmopolitizmą". O daug gero nešantis, nesustabdomas, amžiais vykstantis pasirinktinis kultūros ir technologijos sklidimas pavadintas "globalizacija", "globalizmą" padarant irgi neva nesustabdomu.

Kinų filosofas ir strategas Sun Tsu kovotojams yra seniai pataręs pažinti priešą ir pažinti save. Pažvelgę į savas gretas ne visur matome malonų vaizdą. Karai pakirto gyvybės vertę. Intelektualų atsiribojimas nuo visuomenės pilietinio švietimo ir nuo Europai tradicinės krikščioniškos dvasios gynimo leido įsiskaidyti įvairios kilmės materializmui ir kosmopolitizmui. Daug kas painioja "partiškumą" (dalyvavimą politinėje partijoje) su kiekvienam piliečiui privaloma "politika", ir tuos save išjungia iš kovos už Tiesą. Tautos moralės reikalai, ypač jaunimo auklėjimas, daug kur užleistas Antikristo legionieriams. Į mokyklų programas skverbiasi "JTO švietimo ministerija" vadinama UNESCO su planetos garbinimu.

Dažnai teisinamasi, kad karo ir okupaciniais metais priešas buvo aiškus, ko nebėra dabar. Netiesa. Priešas ir dabar aiškus, žinomos jo organizacijos, jų vadai, jų veiklos metodai bei siekiai. Lieka tik paieškoti informacijos, už ką dar nesame baudžiami kalėjimu. Greit paaiškėtų, kad modernųjį globalizmą 1919 m. suorganizavo apie "apvalųjį stalą" susėdę Anglijos ir JAV politikai, "angliškai kalbantys" intelektualai ir didžturčiai. Tik jau ne "Vatikanas" ir ne "žydai", į ką bandoma nukreipti dėmesį. Žinoma, visur buvo svajotojų valdyti pasaulį, gal ir lietuvių tarpe.

Ar nepakankamai planus išdavė Vakarų globalistų numylėtinis Michail Gorbaciov 2000 m. kalbėdamas Londone ir pavadindamas ES "Nauju Europiniu Sovietu"? Jau 1920 m. Popiežius Benediktas XV pastebėjo: "Pasaulio valdžios atėjimo ilgisi visi blogiausi ir iškrypėliški elementai. Tokia valstybė <...> panaikintų visus tautinius lojalumus. Joje nebūtų pripažįstamas joks tėvo autoritetas virš jo vaikų ar Dievo viršenybė virš žmonių visuomenės. Jei tokios idėjos bus įgyvendintos, tai neišvengiamai seks dar neregėtas teroro viešpatavimas". Tai tik vienas iš žinomų tokio lygio autoritetų pasisakymas.

Deja, per mažai yra žinoma ir apie tylų, bet destruktivų, žmonių gal-

voseną pamažu keičiantį procesą - "gramšizmą", įsiskverbiantį net į religiją. Tai Antonio Gronci pateiktas metodas - infiltruoti marksizmą per kultūrą. Vatikano istorikas rašytojas Malachi Martin knygoje apie Popiežių Joną Paulių II-jį (KEYS OF THIS BLOOD) teigia, jog šis italas komunistas esąs pavojingesnis už Leniną, kurs klaidingai manęs, jog marksizmą galima žmonijai primesti prievarta.

Kadangi publicistui nėra privaloma mokslinė metodologija ir daug kitų varžų, galiu laisviau pažvelgti ir į daugeliui "šventa karve" tapusią ES. Tokiam leistina net pasinaudoti "sapienti sat" (protingam pakanka) lengvata.

Praejusį vasarį Kremliaus Gulago kankinys, pasaulyje žinomas rezistentas Vladimir Bukovskij pasakė kalbą Briuselyje. BRUSSELS JOURNAL redaktorius vedamajame paskelbė, jog Bukovskij išpėjęs, kad ES atstovauja totalitarinę viziją, prieš kurią jis kovojo Rusijoje. V.Bukovskij ES pavadino "pabaisa" (monster), kuri turi būti sunaikinta, kol ji pilnai neišsivystė į totalitarinę valstybę. Esą, jis 1992 m. matęs slaptus apie ES steigimą Sovietų dokumentus, tad turis mintyje planus ir struktūras vedančias į "tautų sunaikinimą, ko buvo siekiama Sovietų Sąjungoje".

Du anglai žurnalistai, Christopher Booker ir Dr. Richard North, remdamiesi žurnalistiniu tyrimu ES viduje, 2003 m. paskelbė leidinį "The Great Deception: The Secret History of the European Union" (Didžioji apgaulė: slapta ES istorija.). ES sukūrimą Europos valstybių nepriklausomybių ir žmonių laisvių sąskaiton autoriai vadina "lėtai slenkančiu 'coup d'etat', sensacingiausiu perversmu" istorijoje. Esą ES kūrėjai pasinaudojo Belgijos M.P. Paul-Henry Spaak patarimu pristatyti ES tik kaip prekybos užtvarų nugriovimą, kaip "bendrą rinką", o ne politinę sąjungą.

Yra tarptautinių ryšių žinovų, kurie teigia, kad 1957 m. "Romos sutartis" buvo paremta klaidinimu, pavadinant ją "sutartimi". Sutartis nepažeidžia jų pasirašiusių valstybių suvereniteto, nei sienų apsaugos teisių, nei tų valstybių piliečių apsisprendimo laisvės, kaip tai padariusi "Romos sutartis". Vėliau, kaip matėme, tai išsivystė į ES Konstituciją.

Apie ES svajotojų ir Hitleris, ir Stalinas. Bet jau 1917 m. L.Trockis kalbėjęs apie "proletariato atkuriamą Europą". Gi, anot Dr.Algimanto Liekio, ir Leninas buvo paruošęs programą, kaip sukurti, JAV pavyzdžiu, "Jungtinės Europos valstijas". Įsidėmėtina, kad šiandien JAV patriotai-antiglobalistai kovoja prieš globalistų planus - pagal ES pavyzdį - sulieti Amerikos žemyno valstybes į "Amerikos Sąjungą".

Nuo Bolševikų neatsiliko ir Vakarai. 1947 m. Harvardo kalboje G.K.Marshall pristatė "Europos rekonstrukcijos planą", kaip būsimą ES. O W.Churchill 1948 m. Hagoje buvo sušauktas "Europos Kongresas", kurio rezoliucija Nr.7 be užuolankų skelbė: "Europos suvienijimas turi būti suprastas kaip svarbiausias pasaulio suvienijimo žingsnis".

Yra politologų ir žurnalistų, kurie skundžiasi, jog esą sunku rasti aiškų skirtumą tarp kairės ir dešinės tradicinių partijų. Vienok kai kurie JAV politologai jau seniai teigia, jog dabar varžybos vyksta ne tarp kairės ir dešinės, o tarp globalizmo ir nacionalizmo. Laimei, matome, kad daug kur nacionalizmas neslūgsta, o kyla.

Vykstančios ES krizės rodo, jog dar nepadėtas taškas ant supervalstybinės diktatūriškos ES architektų vizijos. Todėl ypač "SSRS supervalstybės" tironiją pergyvenusios ES narės turėtų skatinti ES tautos identiteto gelbėjimo veiklą pradėti nuo ES grąžinimo į jos pradinę, kandidatams pristatytą, kaip tautų solidarumo sandorą, "laisvos prekybos" sandorį ant tvirtų dvasinių pamatų, bet atsikratinčią gresiančio Briuselio diktato. Jeigu be kovos atsisakysime Nepriklausomybės ir (per tai neišvengiamai) tautinio identiteto, įstumsime tautiškumą, kurį bandoma sutapatinti su nacizmu, į "pasaulio piliečių" mėsmales, Europos ateities tautos - jų likučiai - mūsų kartą, ypač jos

Lietuviais esame mes gimę...

Dr. Rūta Gajauskaitė,
kriminologė

...Lietuviais norime ir mirt. Tačiau šiam širdies skausmui, atrodo, nelemta išsipildyti: trijų okupacijų vilkai vana-gai draskė ir maitojo tautos kūną, try-pė bei žemino lietuvių sielą, luošino ir nuodijo ateitį... Ketvirtadalis žuvo, ket-virtadalis spėjo pabėgti nuo mirties už jūrų marių. Tačiau išlikę vis tiek su-gebėjo pasauliui parodyti stebuklą: at-statėm nepriklausomybę, išsprasėm okupantus iš Tėvynės ir paskelbėm pa-sauliui, kad esame gyvi ir kuriame de-mokratiją.

Stebuklingo žodžio (demokratija) įrašymas į šalies Konstituciją, deja, gerovės sibirų išvargintai tautai neatnešė. At-virkščiai, nebaudžiamas ir visuotinis valstybinio (taigi mūsų) turto grobimas, bu-vusių ir nepažuvusių komunistėlių bei jų budeliukų - kagėbištų valdymas labiau panašus į politinį chaosą nei į deklaruojamą demokratiją ar teisingą valstybę. Lyg ir norėtusi konstatuoti, kad demokratija Lietuvoje išsigimė dar negimusi. Bet, pažvel-gę į Lietuvos demokratijos ištakas ir kilmę, deja, matome tik dirbtinai suskūlią ir persikrikštijusią, neklystančią komunistų partiją. Todėl labai aišku, kodėl pas mus taip, o ne kitaip. Kodėl šalis gyvena nuo skandalo iki skandalo, o jų užuovėjoje esantys valdžioje net valstybės žlugdymo kaina lobsta. Kodėl tai suprantantis žmo-gus emigruoja? Nepajėgiantys išvykti - žudosi. Argi tai ne akivaizdus valstybės puvmas ir merdėjimas?

Šiaip jau žinome, kad kiekviena naujovė reikalauja naujų žmonių, naujų idėjų, naujų struktūrų. Lietuvoje - atvirkščiai: seni kadrai, senos struktūros su naujomis išskabomis ir senos kaip pasaulis idėjos - prisigrobti. Maža to, atrodo, kad pilietinė nesantare ir kivirčiai suvokiami kaip politikos varomoji jėga. Galime konstatuoti, kad Lietuvoje demokratija - tik imitacija, o faktiškai tebesitęsusi sovietinė partokrati-ja, pradedant tais pačiais vadovais ir baigiant ūkininkavimo būdu ir padariniais. Įdomu, kaip to nepastebi nei ES, nei NATO? Negi dekoracijos tokios tobulos? O gal žiūrintis to net nenori matyti?

Jei vertintume globalizmo kriterijais, tai visai nesvarbu politinė dešinė (de-mokratija) ar kairė (socializmas), o svarbus pasaulinės valdžios koncentravimas vie-nose rankose. Tai atvirai deklaravo Trockis ir Leninas. Tai štai kodėl taip aktyviai mūsų komunistėliai iš SSRS spėriai nėrė į ES! Nes čia vyksta toks pat tautų ir valstybių niveliavimas. Taigi kova vyksta tarp globalizmo ir nacionalizmo! Tautos, turinčios stiprią savimonę ir religiją, vienijančią valstybės piliečius, yra pačios pa-vojingiausios globalizmui! Štai kodėl jokiems politikos masalams nepasiduodan-čios valstybės (islamiškos) yra paskelbtos blogio ašimi. Štai kodėl Husseiną tei-siamas už pasikėsinusį į jo gyvybę nubaudimą, o Putinas už atvirą čečėnų geno-cidą - ne. Štai kodėl demokratinėmis valstybėmis vadinamos Anglija, JAV po de-šimtį metų ginklų brukusios Afganistanui "pačią geriausią" valdymo formą (kaip mums kryžiuočiai kad kalavijų "piršo" krikščionybę), galop "kiliminiu būdu" su-bombardavusios šalį - yra pavyzdinės ir turi teisę turėti branduolinį ginklą. O Irakas - net savyginai - negali.

Žvilgtelėkime į demokratijos citadeles ir bent jau bendrais bruožais įvardykime

jų skirtumus nuo partokratijos giganto buvusios SSRS. Antai per 70 valdymo metų ji sunaikino apie 100 milijonų šalies gyventojų, tarp jų visiškai - apie 90 tautelių. JAV per 200 gyvavimo metų visiškai sunaikino vietinius gyventojus (indėnus), o likusį 1 proc. - suvarė į rezervatus. SSRS ūkis laikėsi ant vergiško tremtinių ir poli-tinių kalinių darbo, o JAV - ant atsivežtų iš Afrikos negrų rankų. Akivaizdu, kad žmo-gaus teisių pažeidimais ir demokratinė JAV ir partokratinė SSRS - lygios.

Kitas svarbus kriterijus - karo ir taikos siekis. SSRS ir JAV deklaruoja taikingą poli-tiką, tačiau panagrinėjus XX amžiaus karus, pradedant dviem pasauliniais ir nebaigiant karu Korejoje, Vietname bei Artimuosiuose Rytuose, visos demokratijos atstovės ir SSRS čia "galando kirvius, kalavijus aštirus ir juodbėrius žirgus balnojo". Vien paėmus pasku-tinę auką - Afganistaną - tai viena demokratija (Anglija) 10 metų ginklų piršo, piršo savo santvarką, tai kitą partokratią (SSRS) krauju 10 metų šventino sovietinę saulę. Kol neiš-laikė taikos saugotojos pasaulyje JAV širdis - ir ji "kiliminiu bombardavimu" nuskuto šalies priekalnes. Išmėtė nei daug, nei mažai - 5 kartus daugiau sprogmenų nei buvo panaudota per Pirmąjį ir Antrąjį pasaulinius karus kartu paėmus!!!

Ir tyku. Niekas neskelbia nei subombarduotų gyvybių milijonų, nei gyvenvie-čių, nei gamtos, lyg afganistaniečiai - ne žmonės. Taip, juk Bušas buvo paskelbęs visas musulmoniškas šalis blogio ašimi. Na, neatiduoda savo naftos veltui, ir dar nori būti laisvi!

Ir Rusija (buvusi SSRS) kariauja su Čečėnija. Ši milijono neturinti gyventojų tautelė labai pavojinga šimtamilijoninei Rusijai, ir baigta. Be to, čečėnai turi naf-tos, todėl jie irgi yra blogio ašis.

Beje, tiek Bušas su Putinu, tiek Putinas su Koliu ir dabartine Vokietijos pirmąja - Merkel - geriausi draugai. Važinėja vieni pas kitus svečiuosna, planuoja vamzdynų tiesimus iš Rusijos į Vokietiją. Visai taip pat kaip prieš Antrąjį pasaulinį karą, kad Stalinas aprūpino Hitlerį resursais. Vaizduodami, kad tik jiedu prie Baltijos krantų, o kitų 8 valstybių nėra. Taigi nei atsklausti, nei derinti, nei prašyti nėra ko. Ar kartais ir vėl nėra sudaryti slapti paktai, panašūs į Ribentropo - Molotovo? Antai Bušas, pake-lui į Leningradą užsukęs Vilniun, labai jau karštai žadėjo, kad nepasikartos nei Jal-ta, tai Miunchenas. Nors niekas jo net nemėgino kaltinti. Sakoma, vagies kepurė dega. Argi Bušas negalėjo pažadėti Lietuvai Karaliaučiaus vietoj Rusijos karinės ba-zės vidury Europos baltų žemėje? Taigi ne - nutylėjo. Ir kas gali paneigti, kad Bušas nesusitarė su Putinu dėl Baltijos kraštų liūdno ateities? Planuojamas naftotiekis šią prielaidą patvirtina. Antra vertus, jau nepriklausomos Lietuvos diplomatai ir valdžia nusišėpė nuo tautos Karaliaučiaus praradimo. O nutylėjo 1990 metais Maskvoje pa-sirašytą sutartį dėl VDR ir VFR sienų. Atrodytų, tik vokiečių reikalas, juo labiau, kad sienos paliktos be pakeitimų ir be jokių pretenzijų ateity. Tačiau šia sutartimi buvo galutinai užbaigtas Mažosios Lietuvos likimas. Priešingai Potsdame nustatyti tie-sai, kad ji priklauso Lietuvai, tik laikinai valdoma Rusijos. Priešingai pažadams, kad galutinai Antrojo pasaulinio karo rezultatai bus įtvirtinti ateity planuojamoje Taikos konferencijoje. Tyliai tyliai, be triukšmo Maskvoje susirinko sąjungininkų ir Vokietijos atstovai ir pasirašė sutartį. Mažajai Lietuvai ši sutartis prilygsta antrajam Mo-lotovo-Ribentropo paktui. Tik šį kartą j mūsų valdžia apie tai žinojo, todėl 1996 m. nekėlė klausimo dėl Mažosios Lietuvos grąžinimo, kaip pasibaigus laikino valdymo terminui. Argi tai nereiškia, kad vis tik pasaulyje valdžios pučia į tą pačią dūdą, mulkindami savo tautas ir dirbtinai vaizduodami priešus? Tik girdime, bet tiksliai nežinome apie kažkokias sutartis prie Maltos krantų, pasirašytas Gorbio ir Bušo, tai Gotlando saloje, kur dalyvavo ir mūsieškiai.

Visai nevieši tie demokratijos keliai ir šunkeliai.

Demokratijos priepuoliu galime pavadinti ir Izraelio agresiją prieš Libaną.

vyks, jei virš jų plevėsuos Kryžiaus vėliava ir kitų vėliavų bei kitų tautų nežeminančios nacionalinės vėliavos.

Nevalia pamiršti Stalino recepto, skirto visiems tautų žudikams: "jei sugebėsime sunaikinti bent vienos kartos tautinę savivarbą ir patriotizmą, būsime nužudę tautą". Tai ir mums rodo už ką kovoti.

Tad metas ant krikščionybės pamatų Europą sukūrusių tautų žmo-nėms įsijungti į lemiamą kovą už laisvą žmonijos ateitį per laisvą ES. Tikiu, jog ši tikrai nekasdienė konferencija paskatins bent kelių tautų dvasinės kovos arenon įžengti joje dar nematytus talentus. Kiek-vienas patriotas yra reikalingas "bėgti" šios generacijos estafetėje už gėrio pergalę Viešpaties Olimpiadoje. Mūsų visų pareiga užtik-rinti, kad ši generacija garbingai perduos estafetės lazdelę sekančiai generacijai. Viešpats gal neklaus mūsų "ar tau pavyko?", bet tikriaus-iai klaus - "ar bandei?". Yra įmanoma turėti dvasiniai stiprią Euro-pos Sąjungą, kurioje išliks ir krikščionybė, ir krikščioniškas nacio-nalizmas, atsparus bet kokiam mums gresiančiam, neišvengiamai tironiškam, globalizmui.

▶ elitą, galės apkaltinti Tėvynės išdavimu. Ateities kartoms būtų siau-binga gyventi religiniai, dvasiniai, kultūriniai bespalviame pilkame pasaulyje, apgyventame pilkų asmenybių.

Dvasiniame kovos už tautiškumą fronte tenka gintis dvasiniais gin-klais įvairiuose kovos apkasuose: jaunimo auklėjime, žiniasklaidoje, politiniame švietime, politiniais parapijų komitetais tautos moralei kelti. Džiugu, kad Popiežius Benediktas XVI nedviprasmiškai nurodė inte-lektualams ir šiaip inteligentams pareigą įsivelti į politiką. Tai padarys ES atsparią ir Rytų, ir Vakarų, ir islamu prisidengiančiam, mahome-toniškam globalizmui. Manytina, kad Popiežius turėjo mintyje ir ka-talikų dvasiškų pareigą pažadinti pasauliečius kovai už, ketvirtuoju Dievo įsakymu - "Gerbk savo tėvą ir motiną" - privalomą, patriotiz-mą. Juk tauta yra šeimos praplėtimas. Sunaikinus tautą, ateitį ir šei-mos eilę. Jau dabar ji yra su įniršiu ardama.

Popiežiaus ir savos sąžinės paraginti krikščionijos gėrio riteriai, susibūrę į dvasinio fronto kovos vienetus, lengvai išstums tautų ir tikėjimo žudikus iš visuomeninių ir politinių apkasų. Tačiau tai pa-

Lietuviais esame mes gimę...

Atkelta iš 7 p.

Beje, aplink Izraelį esančių valstybių būklę lietuviai geriausiai gali suprasti, nes turėjome ir turime panašią padėtį Karaliaučiaus krašte. Kaip viduramžiais užpuolė prūsus visos Europos pašlemėkai, dirbti tingėję namuose, todėl su kryžiumi rankose ėję grobti aplinkinių, taip žydai, pabėgę iš Egipto, užėmė Judėją. Kaip kryžiuočiai po Prūsijos užgrobito nusiaubė sembus, natangus ir Mažąją Lietuvą, taip žydai po Judėjos puolė Izraelį. Kaip kryžiuočiai pasivadinę nukariavę prūsų vardą ir šturpino pasaulį žiaurumu, prisidengdami žuvusia tauta, taip ir žydai stengėsi vadinti save izraeliečiais, nors aplinkinės tautos žino kitą istorinę tiesą. Kaip persivadinę prūsais kryžiuočiai nuolat kariavo ir grobė tai lenkų, tai lietuvių, tai latvių žemes, papildydami savo gretas riteriais iš visos Europos, taip žydai, įsitvirtinę Izraelyje po Antrojo pasaulinio karo, nuo pirmos dienos ligi šiolei puldinėja aplinkines valstybes, tvirtai žinodami neišsenkamas savo užnugario (JAV) galimybes ir tvirtą paramą. Dviejų žydų kareivėlių pagrobimas – tai tik pretekstas karui. Kaip Lietuvoje dviejų užsibuvusių pas panas rusų kareivėlių paskelbimas dingusiais buvo pretekstas įvesti sovietinę kariuomenę. O už šių pretekstų – atviras interesas išlaikyti įtaką, suskaldyti valstybes ir jas valdyti. Du karo židiniai – tai padalytos pusiau valstybių jėgos, nebepajėgiančios pasipriešinti.

Izraelio demokratija akivaizdžiai demonstruoja milijonas palestiniečių, gyvenančių jau kelis dešimtmečius pabėgėlių stovyklose. Ir niekur nėra šlama, neskelbiama, nuo kokių kruvinų veiksmų žmonės paspruko, palikę namus, sodus ir tėvynę.

Jeigu tai vadinasi demokratija, tai kuo ji skiriasi nuo partokratijos? O gi niekuo: ir vienoje pusėje kraujas, ir kitoje. Ir vienoje pusėje grobimas, ir kitoje. Ir vienoje pusėje valdžios troškimas, ir kitoje. Skirtingi tik siekimo būdai – riestainio ir rimbo. Sujungus šiuodu būdus galime ir pavadinimus sujungti: gautume demopartokratiją. Ir pagal padarinius – tai visai ne pati geriausia valdžios forma. Nors jos nešėjai čia pat pridėda, kad geriau kol kas nieko nėra išrasto.

Norėtusi paabejoti.

Jau vien tai, kad demokratija yra revoliucijų padarinys (kruvinų, dainuojančių, oranžinių ar rožinių) tai kelia pagrįstą įtarimą apie jų pažangumą. Prievarata visada blogis. Normalus tautų ir jų valstybingumo raidos (evoliucija) kelias beveik visas tautas atvedė į kunigaikštystes ir karalystes. Net ES dabar yra 8 monarchijos. Būtent jose pragyvenimo lygis palankiausias piliečiams. Ir kaip valstybės jos pačios turtingiausios. Taigi likusios yra būtent monarchijų remiamos! Be ekonominio prioriteto monarchijos ir politinių, ir moralinių aspektu yra pranašesnės už demokratines. Karalienės Elžbietos vizitas parodė monarchų mielumą, santūrumą ir išskirtinį taktą, palyginti su panacėja, juo labiau kai ji kilusi ir ligšiolei glaudžiai susijusi su partokratija? Demokratijos nešėjų (JAV ir Anglijos) prievartinis demokratijos skleidimas jau tapo XXI amžiaus kryžiaus žygiu. Daugelis tautų, ypač ištrūkusios iš SSRS mėsmaalės, su viltimi puolė Vakarų demokratijos glėbin ir tik dabar apsižiūrėjo, kad nuo meškos ant vilko užsoko.

Demokratiijoje – atvirakščiai: esame politikų pažadais priversti pasitikėti valdžia, vėliau neišvengiamai nusiviliame, bet vėl tikimės išsirinkti geresnę. O juk laikinas niekad nesirūpins rinkėjais, o tik savo gerove. Argi per 16 metų neįsitikinome, kad demokratija nėra panacėja, juo labiau kai ji kilusi ir ligšiolei glaudžiai susijusi su partokratija? Demokratijos nešėjų (JAV ir Anglijos) prievartinis demokratijos skleidimas jau tapo XXI amžiaus kryžiaus žygiu. Daugelis tautų, ypač ištrūkusios iš SSRS mėsmaalės, su viltimi puolė Vakarų demokratijos glėbin ir tik dabar apsižiūrėjo, kad nuo meškos ant vilko užsoko.

Antra vertus, filosofo H.H.Hoppe terminologija tarant, demokratija – tai Dievas, kuris susimovė. Ką čia bepridėsi?

O pridėti reikia ir turime ką. Be arogantiškų politikų ir korumpuotų valdininkų pasaulis ir Lietuva turi šviesuolių, matančių plačiau, teisingiau ir šir-

dingiau. Antai dar XX amžiaus pradžioje popiežius Benediktas XV įspėjo žmoniją, kad globalizmo ilgisi visi blogiausi ir iškrypėliški elementai, kad sunaikintų tautas, šeimas ir tikėjimą, naudojant neįtikėtiną terorizmą. Šiuos žodžius patvirtino 70 metų sovietizmo epocha, sunaikinusi apie 200 milijonų gyvybių, sugriovusi klestinčias valstybes, kultūras ir žmonių gyvenimus. Na o marksizmo-leninizmo-stalinizmo vadų išsigimimas šiandien visiems ne paslaptis. Logiška, kad ir jų pasekėjai – degeneratai. Tačiau dabar jie vėl valdo, tik jau persikrikštiję. Vien Lietuvoje – antrą kartą vedę, bet neišsisakyę su pirmąja, neatsisakę JAV pilietybės balotiruojasi į prezidentus, davę priesaiką KGB – pas mus vadovauja saugumui. Ir nieko – lyg tai būtų normalu.

Dabartinis popiežius Benediktas XVI tą pačią globalizmo problemą mato vieno: dainą grėsmingą pasauliui ir siūlo intelektualams bei intilientams aktyviai dalyvauti politikoje, kad jau susikūrusi ES nenukryptų į pasaulinės valdžios pinkles.

Turėjo ir Lietuva savo valdžioje dvasininką, kuris žinomas ne tik tuo, kad ministeraudamas per pusę metų įvykdė žemės reformą (o partorgai 16 metų tąso), bet ir tuo, kad paliko mums suformuotas lietuvių tautos išlikimo pagrindines vertybes. Prisiminkime bent pagrindines:

Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė.

Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys ir garbė.

Šeima yra tautos gyvybė.

Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą.

Mokykla yra tautinės dvasios židinys, o tautos istorija – geriausia mokytoja.

Valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlikimo sąlyga.

Pabandykite suskaičiuoti, ką praradome per sovietmetį. Internacinalinė propaganda (kurį ir dabar V.Adamkus siūlo) daugiausia palietė sovietinę nomenklatūrą. Jų šeimos priverstinai buvo sumaišytų tautų. Dabartinis elitas – tai jų palikuonys. Tad ko stebėtis politikų arogancija, cinizmu ir intrigomis, kurios stumia Lietuvą nuo skandalo iki skandalo?

Lietuvių kalba, seniausia iš gyvų kalbų Europoje, buvo išmesta iš valstybinių įstaigų. Jos vietą užėmė rusų, o dabar kėsina anglų kalba. Užtenka įjungti kompiuterį ar praeiti per Vilniaus centrinės gatvės, kad įsitikintume.

Šeimos – pagrindinės valstybės ląstelės, – būklė išraiškiausiai iliustruoja faktas, kad 60 proc. vaikučių auga be tėvų globos ir materialinės paramos. Tai yra nevisavertės, tik vienišą motiną turinčios šeimos. Pamestinukų ir vaikų namų skaičių augimas rodo ir visišką vaiko apleidimą, t.y. abiejų tėvų asocialumą.

Tautinę kultūrą akivaizdžiausiai iliustruoja Europos parko užsiukšlinimas metalo laužu ir buitės atliekomis, įvardijant tai kūryba autorių su nelietuviškomis pavardėmis. Apie kokį tarptautinį pripažinimą su svetimtųjų makulatūra galime tikėtis? Su kuo dar galėtume bendrauti tokiu lygiu?

Lietuvos mokyklos taip ir netapo tautinėmis – sovietinio raugo kvapas pradedant mokytojais ir baigiant mokymo metodinėmis priemonėmis davė rezultatų – jau mokyklose žudomi vaikai. O istorijos instituto opusai Seimui apie Klaipėdos krašto okupaciją – pasirodo, ne vokiečiai, o lietuviai jį okupavo! – demonstruoja istorijos iškraipymo sovietinio paveldo išsišaknijimą mokslo įstaigose.

Išlupome Lietuvos nepriklausomybę iš SSRS partizanų gyvybių auka, rezistentų kančia, tremtinių nedalia bei visos tautos viltimi – Sąjūdžiu ir persikrikštijusios išsigimėlių valdžios elitu. Ir valdžios elito valia tą nepriklausomybę atiduota ES.

Argi neatrodo, kad per visas M.Krupavičiaus išdėstytas tautos likimo vertybes pravažiujota demopartokratinio tanku? Metodškai, sistemingai ir sinchroniškai. Likome tik gyvi. Nors lietuviais esame mes gimę...

Redakcijos prierašas: kai kurios autorės mintys tikrai kelia abejonių, be to redakcija neredagavo vietovardžių ar vardų, kad neiškreiptų straipsnio visumos įspūdžio. Lauktume skaitytojų pasisakymų.

Aukos **VARPUI**

Dėkojame aukojusiems:

M. ir A. Ulevičiams – 20 Lt, J.Žaliui – 10 Lt, A. Svarinskui – 50 Lt, A.Škučienei – 50 Lt, G.Šniukštienei – 10 Lt, I.Verketienei 50 Lt, P.Venckui – 35 Lt, L.Bartkienei – 50 Lt, S.Grainienei – 200 Lt, A.Ciūniui – 100 Lt, V.Griniui – 300 Lt.

Dėkojame p. Rimantui Čeburniui už visam laikui aukojamą dalį savo pensijos "Varpo" leidybai.

Dėkojame visiems "Varpo" bičiuliams, pervedusiems mėnraščio leidybai 2 proc. nuo savo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: J.Parnarauskui, M.Puodžiuvieniui, E.Simanaičiui, G.Ruzgiui.

Viršelyje dail. A.R.Šakalio piešinys

VARPAS Leistas politkalinių sovietinėse koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244. **Adresas:** Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. **Tel.:** 244 46 19, 244 21 57. **Faksai:** 244 46 19, 244 21 57. **Redaguoja** redakcinė kolegija. Dizaineris Gediminas Ruzgys. **Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.**

147-ojo „Varpo“ numerio redaktorius - Algimantas Zolubas Skaitykite "VARPA" internete: www.lrs.lt/rezistencija lietuvių, anglų ir rusų kalbomis

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA.
Sąskaita Nr. LT62.73000.10002492325

Sveikiname Sveikiname Sveikiname Sveikiname

**Juozas
Kančys**
1927-01-02

**Milda Mildažytė-
Kulikauskienė**
1937-01-18

**Gedvilė Bronė
Sakalauskienė**
1942-01-19

**Vytautas
Pačinskas**
1932-01-27

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga mus pasveikino:

Laisvės kovų dalyvė, poetė Sofija Šviesaitė (Mažeikiai), Genocido aukų muziejaus direktorius Eugenijus Peikstenis, Povilas Vaičekauskas (JAV), Dainavos apygardos partizanų vadas Kazimieras Savičius (Alytus), Didžiosios Kovos apygardos partizanų vadas Kazimieras Švenčionis (Kaunas), Aukšė Ramanauskaitė-Skokauskienė (Kaunas), Ona ir Algis Čepiai (Šiauliai), Sausio 13-osios Brolijos pirminkė Jadvyga Bieliauskienė (Vilnius), "SOS" Vepriose direktorius Romas Petras ūalius (Vepriai), Elena Rožėnienė (JAV), Kurt Loebert (Vokietija), Antanas V.Kramilius (Austrija), Marytė ir Andrius Ulevičiai (Kaunas), Juozas Česonis (Jonava), "Vilbosta" direktorius Stanislovas Zimnickis, Bronė Eidukienė (Kaunas), dim. mjr. Alvydas Kazakevičius (Kaunas, "Helisota"), Valentinas Stasiulis (Vilnius), Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas Rytas Kupčinskas, Bronius Zlatkus (Vilnius "Vyčiai"), Rusijos "Memorial" (Maskva), Albinas Kantra (Vilnius, "Miško broliai"), Apolonija Navickienė (Vilnius), Jonas Žalys (Vilnius), Vengrijos ambasados Garbės patarėjas Vytautas Grinius, Šaunlių sąjungos vadas Juozas Širvinskas, Andrius Dručkus (Obelių muziejus), sesuo Jonė.

Okupacijos formos

Vytautas Landsbergis

Gal reikėtų sakyti - būdai. Tačiau svarbiau - esmė. Ją galima įgyvendinti ir be reguliariosios kariuomenės. Būna visokių vidaus kariuomenių. Pavyzdžiui, KGB buvo tas pats ypatingas išvedamos okupacinės kariuomenės dalinys, kurio kadro ir tinklo demokratinė Rusija iš Lietuvos neišvedė. "Išeinant pasilikti" - toks buvo bendras formulavimas, nelyginant priesakas. Bet užmirškime nemlmtuosius tankus ir agentus, gyvenimas susideda iš vairių dalykų.

Antai ūkis, pradedant nuo energetikos. Galima okupuoti? Galima. O transporto arterijas, jų ir uostų eksploatavimo (valdymo) teisę? Tikriausiai irgi galima. Vamzdynai irgi transporto arterijos.

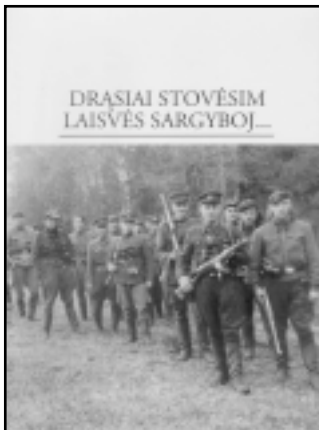
Okupuoti teismus nepaprastai svarbu. Po to jie padeda okupuoti viską. O jeigu okupuosi kitos valstybės saugumo departamentą, jis užtikrins tavo šalies saugumą. Jos interesus, įtaką - viskas apie tą patį.

Vyriausybės okupuojamos padarius jose "mišrainę" ir paralyžius arba nusipirkus premjerą.

Sunkiausia okupuoti parlamento sudėtį, ten visada būna visokių. Bet galima iškrautuoti. Galima išvaikyti. Dėl pastarosios galimybės Atkuriamasis Seimas buvo numatęs ir avansu paskelbęs atkirtį - visuotinę tautos pasipriešinimą. Gal todėl jo nepuolė nė per Maskvos bolševikų pučą. Tačiau tarpinė galimybė - kastruoti - išlieka.

Spaudą ir televizijas lengviausia okupuoti pinigais. Dauguma nė nebando atsilaikyti. Keistuoliai spaudos rezistentai tvarkomi tylos blokadomis - tarsi jų nė nebūtų, - dar pasityčiojimais ir badu. Likęs darnus talkininkų choras geriausiai padeda okupuoti arba nors praplauti iki nulio piliečių smegenis. Padeda čia ir okupuota pramoginių bei maitinimo verslų muzika.

Okupavus Prezidentūrą bei Konstitucinį Teismą, nebadaug rūpesčių ir teliktų. Būtent Konstitucinis Teismas kaimyninėje Baltarusijoje prieš dešimt metų pardavė jos nepriklausomybę.

Nuotraukos liudija istorijos puslapį

Konservatizmas negali prarasti žavesio jau vien dėl to, kad jis pripažįsta teisę gyventi ne tik esamai ir būsimai kartoms, jų nutrūkstamus saitus, bet ir išėjusioms į Amžinybę kartoms, jų teisę gyventi ir veikti dabartyje ir ateityje.

Jokia kūryba nevyksta tuščioje erdvėje arba ant "išardytų pačių pamatų"; idėjos, įamžinta atmintis, materialūs paveldas liudija buvusių kartų ryši su dabartimi ir ateitimi, skatina naujiems kūrybiams polėkiams. Juk ir Vėlinės - iš tolimes praeties einanti gyvyj ir mirusiųjų bendravimo tradicija - ženklinata konservatyviuoju pradū.

Nebepakyla žuvusiųjų rankos balsuojant rinkimuose į valdžias iš žvyrduobių, akivarų, užverstų šulinių ar Sibiro įšalo, tačiau idėjos, už kurias tie pasižventėliai kovojo, išlieka gyvos. Jos raštu užrašytos, kryžiais ar kitokiais atminimo ženklais pažymėtos, fotografijose užfiksuotos mus įkvepia, išpėja, sergsti nuo įsisiautėjančio palaidumo - liberalizmo. Ir gera žinoti, kad iš tikrųjų su buvusiomis kartomis ryšiai nenutrūksta, nes visoje Lietuvoje matome ir girdime apie didingos praeties įamžinimo ženklus - knygas, paminklus, paveikslus, statomus televizijos ir kino filmus, nuotraukų albumus.

Tik ką pasirodė A.Baranausko ir A.Vienolio-Žukausko memorialinio muziejaus leidinys (išleido ir spausdino UAB "Petro ofsetas") - Anykščių krašto partizanų nuotraukų albumas, pavadintas "Drasiai stovėsim laisvės sargyboj...". Jo sudarytoja istorikė ir muziejininkė Daiva Gadliauskaitė, dailininkė Skaidrė Račkaitytė, dizainerė Ieva Griškaitė. Pagalbą rengiant leidinį teikė Genocido aukų muziejaus bei Utenos kraštotyros muziejaus darbuotojai, Romas Kaunietis, Eligijus Smetona, Birutė Biliūnaitė, Gintaras Vaičiūnas, Prima Petrylienė, Sau-

lius Saladūnas. Albumo leidybą rėmė Anykščių rajono savivaldybė, Anykščių vadovų klubas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų atminimo ir įamžinimo fondas, Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, UAB "Anykščių energetinė statyba", Vilniaus anykštėnų bendrija, UAB "Petro ofsetas".

Albumą įžanginiu rašiniu "Anykštėnai kovoje dėl Lietuvos laisvės" pristato Vilniaus anykštėnų istorijos habilituotas daktaras Antanas Tyla. Apžvelgęs Lietuvos valstybingumo raidą, istorikas parodo, kad, per išties kartas puoselėtas laisvės siekis, atvedė į partizanų karą prieš okupantus, anot rašinio autoriaus, "paliko mums gražiausią, labiausiai pasididžiavimo vertą istorijos puslapį".

Iš šešių dešimtmečių praeties, iš skaitlingų nuotraukų ir mus žvelgia tauris, pilni ryžto ginti laisvę, aukotis dėl jos veidai. Iš tos praeties - tų pačių, nukautų, nuautų, išniekintų žuvusiųjų vaizdai...

Kas išdrįso fotografuoti, daryti šias nuotraukas, jas išsaugoti?

Norint suvokti jų kainą, reikia žinoti, kad už tokį Laisvės kovų liudijimą grėsė mirtis ar laisvės netektis. Ir tai liudija, kad kovojo visa tauta. Ir tie, kurie, rizikuodami prarasti gyvybę ar laisvę, partizanus maitino bei rengė, ir tie, kurie, jiems bunkerius padėjo įsirengti, ir tie, kurie tarp kovotojų ryšius palaikė, ir tie, kurie sparnuotą žodį ar dainą kūrė, ir tie, kurie fotografavo, partizanų spaudą, atsiminimus, nuotraukas saugojo.

Greta nuotraukų albume duodama vertinga informacija apie partizanų pagrindinius dalinius, veikusius Anykščių rajono teritorijoje, įvardyti struktūrinių padalinių vadai, pateiktas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio apygardų žemėlapis. Albumo vertė iškelia vardais ir slapyvardžiais prie nuotraukų įvardyti partizanai, asmenvardžių rodyklė su trumpais biografiniais duomenimis.

Albumas - prasmingo turinio, aukštos poligrafijos kokybės leidinys - yra paminklas ir dokumentas, liudijantis didingą tautos istorijos tarpsnį, tvirtinantis buvusios, dabartinės ir būsimų kartų ryšį, konservatyviojo prado tautoje reikšmę.

Algimantas Zolubas

Paminklas partizanų generolui

2006 m. lapkričio 24 d. Nemenčinėje, Lietuvos kariuomenės generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centre buvo atidengtas ir pašventintas paminklas (skulptorius Tadas Gutas) partizanų generolui, partizaninės kovos vadui Adolfui Ramanauskui-Vanagui.

A. Ramanauskas gimė 1918 m. Amerikoje. 1921 m. tėvai su trimis vaikais grįžo į Lietuvą. Lietuvoje gimė dar du vaikai - Aldona ir Albinas. Šeima vertėsi iš 5 ha žemės. Adolfas 1936 m. baigė Lazdijų "Žiburio" gimnaziją, o 1938 m. - Klaipėdos pedagoginį institutą. 1940 m. baigė Kauno Karo mokyklą. Pasirinko pedagogo darbą - dėstė Alytaus mokytojų seminarijoje. Atslinkus antrajai sovietinei okupacijai, A. Ramanauskas įsitraukė į pasipriešinimo okupantams judėjimą, o 1945 m. pasirinko aktyvios kovos būdą - tapo partizanų. Gabus, drausmingas, karybos meną išmanantis A. Ramanauskas kilo tarnyboje. 1951 m., susirgus partizaninės kovos vadui Vytautui, jis paskiriamas Vytauto pavaduotoju ir partizanų ginkluotųjų pajėgų vadu. 1953 m. nutraukus ginkluotą kovą, Vanagas su dukrele Aukse ir žmona Birute nelegaliai gyveno Rokiškio krašte. 1956 m. spalio mėn. ji dviračiais atvyko į Vilnių, o vėliau - į Kauną. Buvęs partizanų ryšininkas Urbonas turėjo padėti A. Ramanauskui tvarkyti vieną reikalą. Deja, minėtasis ryšininkas jau buvo KGB užverbuotas (slapyvardis "Žinomas"). Išdavystė. Po baisaus metus trukusio kankinimo KGB rūmuose, A. Ramanauskas-Vanagas 1957 m. lapkričio 29 d. sušaudomas. Šis taurus

Kovotojai už Lietuvos laisvę iš Alytaus ir E. Burokas (kairėje). patriotas sugebėjo partizanavimo metu parašyti knygą "Daugel krito sūnų...", kuri buvo išleista 1992 metais.

Paminklo atidengimo iškilmėse dalyvavo Lietuvos vadovai, kariuomenės Garbės sargybos orkestras ir Garbės sargybos kuopos kariai, Lietuvos karo akademijos choras "Kariūnas", Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ir Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjungos atstovai.

Dr. Juozas Parnarauskas

Ministras Pirmininkas Gediminas Kirkilas sveikinas su partizanų generolo Adolfo Ramanausko-Vanago broliu Albinu ir seseria Aldona Sujetiene atidengus paminklą Lietuvos kariuomenės kovinio rengimo centre.

Auksė Ramanauskaitė-Skokauskienė su kovotojais už Lietuvos laisvę "Varpo" leidėju E. Buroku (viduryje) ir dr. J. Parnarausku Lietuvos kariuomenės generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centre

2006 m. gruodžio 22 d. Vilniuje, Genocido aukų muziejuje vyko Lietuvos politinių kalinių sąjungos metinė-ataskaitinė konferencija